

Όνοματεπώνυμο
Ευγενία Γιαννούλη

Τίτλος – Αντικείμενο
Αν. Καθηγήτρια
Προϊστορική Αρχαιολογία: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις στο Αιγαίο την 3^η και 2^η
χιλιετία π.Χ.

Διευθύντρια Εργαστηρίου Ενάλιας Αρχαιολογίας

Διεύθυνση / Τηλ. Φαξ, e-mail
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών
Καλαμάτα, 24 100
Fax: 27210-65112
eyiannouli@gmail.com

Σπουδές

1981: Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Αγγλικών Σπουδών.
1983: Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας.
1985: Μεταπτυχιακός Τίτλος Σπουδών (M.Phil.), Πανεπιστήμιο του Cambridge, Τμήμα Αρχαιολογίας και Ανθρωπολογίας, Christ's College, Ηνωμένο Βασίλειο (*Analogy in archaeology: Examples from the Greek Neolithic*. M.Phil. Thesis).
Υπότροφος Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.
1992: Τίτλος Διδάκτορος (Ph.D.), Πανεπιστήμιο του Cambridge, Τμήμα Αρχαιολογίας και Ανθρωπολογίας, Christ's College (*Reason in architecture: The component of space. A study of domestic and palatial buildings of Bronze Age Greece*. Ph.D. Dissertation).
Υπότροφος Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών.

Εκπαιδευτικό Έργο

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
2001-2005: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ (Π.Δ. 407 / 80)

Μαθήματα

1: Εισαγωγή στους Πολιτισμούς του Αιγαίου **2:** Μινωικός Πολιτισμός **3:** Μυκηναϊκός Πολιτισμός **4:** Ανάγνωση Αρχιτεκτονική – Ιστορικές διαστάσεις στην οργάνωση των οικισμών του Αιγαίου κατά την 3^η π.Χ. χιλιετία.

Σεμινάρια

1: Η έννοια του χώρου στην Προϊστορία: Παραδείγματα από την αρχιτεκτονική της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο **2:** Η αρχαιολογία του Χώρου και η Αρχαιολογία του Τοπίου **3:** Η Τρίτη Χιλιετία στην Περιοχή του Αιγαίου **4:** Αναξ, Άνασσα, Πότνια, Ζητήματα Κρητομυκηναϊκής θρησκείας και πολιτείας **5:** Από την εικόνα στο λόγο – Η σημαντική του φύλου και της φύσης στη μνημειακή ζωγραφική του Προϊστορικού Αιγαίου.

2004 κ.ε.: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ (2004-7 - Π.Δ. 407 / 80,16.4.2007 Επίκουρος Καθηγήτρια)

Μαθήματα

1: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Αρχαιολογίας, **2:** Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία: Νεολιθική και Εποχή του Χαλκού, **3:** Μινωικός Πολιτισμός, **4:** Μυκηναϊκός Πολιτισμός, **5:** Μινωικός και Μυκηναϊκός Κόσμος, **6:** Προϊστορική Αρχαιολογία: Εισαγωγή στην Εποχή του Χαλκού. **7:** Ενάλια Αρχαιολογία I: Η Γεωαρχαιολογία της Παράκτιας Ζώνης. **8:** Ενάλια Αρχαιολογία II: Η μακρά διάρκεια της Μεσογείου.

Σεμινάριο Προϊστορικής Αρχαιολογίας

1: Ζητήματα Κρητομυκηναϊκής Θρησκείας και Πολιτείας.

Διοικητικό Έργο (Επιλογή)

Μέλος της Π.Γ.Σ. του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (16.4.2007).

Συμμετοχή σε επιτροπές ως **1.** Μέλος του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (Επιστ. Υπεύθ. Καθηγ. Θ. Σίμος), **2.** Μέλος του Τετραετούς Προγραμματισμού του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Επιστ. Υπεύθ., Πρόεδρος Γ. Ξανθάκη-Καραμάνου), **3.** Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης Σχολικών Συμβούλων (ΥΠΕΠΘ, ΦΕΚ 113, 20.3.2007, σελ. 808), **4.** Τακτικό Μέλος του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Πελοποννήσου, Τρίπολη ΛΘ' ΕΠΚΑ (ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/Φ83/90767/20.12.2006), **5.** Επιτροπή Κεντρικής Βιβλιοθήκης, Πρόεδρος Καθ. Α. Μαράς (Ανάθεση Έργου από τις Πρυτανικές Αρχές, Α.Π. 3052/15.3.10).

Ερευνητικά Ενδιαφέροντα

- Συμμετοχή σε ανασκαφές στην Νορβηγία (Virdenjaanri) και στην Ελλάδα (Κασσώπη Ηπείρου, θέσεις Αμοργού, Ακρωτήρι Θήρας), καθώς και σε επιφανειακές γεωφυσικές έρευνες στην Αμοργό και αλλού. Εργασίες διαχείρισης αρχαιολογικού υλικού στην ΚΒ' ΕΠΚΑ Χώρας Αμοργού.
- Συμβολή στην εγκαθίδρυση διεπιστημονικών υποδομών στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου με σκοπό την αποτελεσματική διεξαγωγή διδακτικού και ερευνητικού έργου στο πεδίο της Αρχαιολογίας.
- Άλλοι τομείς ερευνητικού ενδιαφέροντος:
 - Οικιακή και ανακτορική αρχιτεκτονική της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο.

- Η σημαντική του Χώρου (αρχιτεκτονική, αναπαραστατική τέχνη, χωροθετική οργάνωση, χωροθετική κατανομή θέσεων).
- Αρχόμενη εγκατάσταση (αρχιτεκτονική τυπολογία, χωροθετικά χαρακτηριστικά, σημασία).
- Συμβολισμός και Θρησκεία.
- Γλώσσα και πρωτογενής (απεικονιστική) σημασία.
- Υπό Εκπόνηση: μελέτη σχετικά με την ορυγματική αρχιτεκτονική του Προϊστορικού Αιγαίου (τυπολογία, στρωματογραφία, χρονολόγηση, κατανομή, οικιστική χωροθέτηση, ιστορική σημασία, γενικός χαρακτήρας και ειδικά χαρακτηριστικά).

Έρευνα

- **1993-1996:** Επιστημονικός υπεύθυνος εργασιών Ακροπόλεως, *Ανασκαφή Μινώας Αμοργού*, Διεύθυνση καθ. Α. Μαραγκού
- **1994-1996:** Μέλος ομάδας έργου, *Ανασκαφή Ακρωτηρίου Θήρας*, Διεύθυνση καθ. Χρ. Ντούμας
- **1995:** Βασικός Ερευνητής στο διαπανεπιστημιακό πρόγραμμα μεταξύ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (καθ. Α. Μαραγκού), Πανεπιστημίου Αθηνών (καθ. Χ. Ντούμας) και Πανεπιστημίου Cambridge (Prof. C. Renfrew), Ερευνητικό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αρ. 232
- **1996-1997:** Βασικός Ερευνητής στο διεπιστημονικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Διεύθ. Καθ. Κλασικής Αρχαιολογίας Α. Μαραγκού, ΠΕΝΕΔ 515, *Εξερεύνηση των αρχαιολογικών χώρων της Αμοργού μέσω επιφανειακών ερευνών, τοπογραφικής αποτύπωσης, γεωφυσικών διασκοπήσεων και δορυφορικής τηλεανίχνευσης*)
- **1998:** Βασικός ερευνητής, Πρόγραμμα *Πρωτοκυκλαδικές Ακροπόλεις Αμοργού*, Διεύθυνση καθ. Α. Μαραγκού
Οι μελέτες που οδήγησαν στις δημοσιεύσεις Yiannouli 2002, Yiannouli 2003 χρηματοδοτήθηκαν από το INSTAP (βλ. και Yiannouli σε Sarris *et al.* 2002).
- **1993-1998:** Μουσειακή Εμπειρία: καταγραφή, σχέδιο, φωτογράφιση, ταξινόμηση αρχαιολογικού υλικού στην ΚΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Χώρα Αμοργού (διακριτό τμήμα της εργασίας μου στα προαναφερθέντα προγράμματα).
- **2008-9:** Διεύθυνση από πλευράς Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (συνδιεύθυνση-συνεργασία με Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων) του έργου *Υποθαλάσσια Επιφανειακή Αρχαιολογική Έρευνα και Θαλάσσια Γεωφυσική Μελέτη σε θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Κεφαλλονιάς*.

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Yiannouli, E. 1985. *Analogy in archaeology: Examples from the Greek Neolithic*. M.Phil. Thesis

Yiannouli, E. 1992. *Reason in architecture: The component of space. A study of domestic and palatial buildings of Bronze Age Greece*. Ph.D. Dissertation (αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή).

1986

Creating space – Theme editorial. *Archaeological Review from Cambridge* 5:2, 136-140 (σε συνεργασία με τον T. Boast)

1986

The real and random architecture of Siphnos: Analysing house-plans using simulation. *Archaeological Review from Cambridge* 5:2, 167-180 (σε συνεργασία με τον S. Mithen).

1995

ΠΜ και ΜΜ αφιδωτά και πεταλόσχημα κτίρια και πιθανή τους σημασία. *Πεπραγμένα Ζ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, 25-31 Αυγούστου 1991, Ρέθυμνο, Κρήτη. Ρέθυμνο, Νέα Χριστιανική Κρήτη, 125-147.

1998

Fecundity and the sacred: Some preliminary thoughts regarding Bronze Age Greece. *Journal of Prehistoric Religion* XI-XII, 65-84.

2000

Μινωικά κέρατα καθοσιώσεως. Πρόταση ερμηνείας. *Πεπραγμένα Η Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου* Τόμος Α1, 9-14 Σεπτεμβρίου 1996. Ηράκλειο, Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, 235-270.

2002

Kat' Akrotiri on Amorgos: Surface pottery an Early Cycladic acropolis. *BSA* 97, 1-47.

2002

Sarris, A., L. Marangou, E. Karimali, **E. Giannouli** et alii, The island of Amorgos. In Jerem, E. and K.T. Biro (eds), *Archaeometry* 98. Archaeopress (BAR International Series 1043), 149-156.

2003

Surface pottery from Early Cycladic Acropolis at Vigla Kataplon on the island of Amorgos: A preliminary report. *Αρχαιολογικά Ανάλεκτα εξ Αθηνών XXXII-XXXIV*, 37-54.

2006

Κέρατα καθοσίωσης. Εκδοχές ενός Μινωικού συμβόλου στις Μυκήνες. *Πεπραγμένα Θ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου*, Τόμος Α3, Ελούντα 1-7 Οκτωβρίου 2001. Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, 297-311.

2006

Σκέψεις για τις οικίες-ορύγματα υπό το φως των δεδομένων της Θεσσαλίας. 1^ο *Αρχαιολογικό Έργο Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος*, Βόλος 27.2-2.3 2003, Βόλος, ΥΠΠΟ, 29-43.

2006

Perishable, yet perennial: formal and semantic properties of round building architecture in prehistoric Aegean. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* 6:2, 37-51.

2009

The emergence and development of a round building tradition in the Aegean and Crete. *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* 9:1, 89-113.

2010

Middle Helladic between Minoan and Mycenaean: On the symbolic bearing of offensive instruments, *MESOHELLADIKA – The Greek Mainland in the Middle Bronze Age*, International Conference, Athens 8-12 March 2006, 'Ecole Française d' Athènes (EFA), The American School of Classical Studies at Athens (ASCSA), The Netherlands Institute (NIA). *BCH* Supplement 52, 622-633.

2011

Κυκλικά Μινωικά κτίρια και ζητήματα αρχαιολογικών και εθνογραφικών παραλλήλων: Γενικές επισημάνσεις και διαπιστώσεις, *Ι' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο*, 1-8 Οκτωβρίου 2006, Χανιά Κρήτης. Χανιά, Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων "Ο Χρυσόστομος", 137-152.

2011

O-pi e-de-i: on round building as an archetypical form of sacred space in the Aegean. *Documenta Praehistorica XXXVIII*, 221-230.

2016

A.Sho.Re. 2011-2015, SE Kephallenia in the Ionian Sea: Investigating the geoarchaeology of the coastal zone. In Photos-Jones, E., Bassiakos, Y., Filippaki, E., Hein, A., Karatasios, I. Kilikoglou, V. and E. Kouloumpi (eds) *Proceedings of the 6th Symposium of the Hellenic Society for Archaeometry*, Athens 16-18 May 2013, The Acropolis Museum. British Archaeological Reports S2780. Oxford, Archaeopress, Chapter 26, 179-185.

Υπό εκτύπωση

2014-7

Imaging Archaeological Shoreline Research, *ITACA* Innovation Technologies and Applications for Coastal Archaeological sites, End Users Conference 28-29 March 2014, Soprintendenze del Mare, Via Lungarini, 9-90133 Palermo, Italy.

2014-7

Έργο του Πανεπιστήμιου Πελοποννήσου στη Νήσο Κεφαλληνία: Το Ερευνητικό Πρόγραμμα της Παράκτιας Ζώνης (Archaeological Shoreline Research). Γ' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, 30 Απριλίου - 4 Μαΐου 2014, Κέρκυρα.

2015-7

Παράκτιο Παλίμνηστο: Παράδειγμα από το έργο του Πανεπιστήμιου Πελοποννήσου στη Νήσο Κεφαλληνία. Ημερίδα Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων “*Βουτιά στα Περρασμένα*” Η υποβρύχια αρχαιολογική έρευνα 1974-2014, Αθήνα 6 Μαΐου 2014, Μουσείο Ακροπόλεως.

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (18 ώρες)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Μεταξύ μεταποίησης και μετά-αλήθειας

Ευγενία Γιαννούλη

Αν. Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Διευθ. Εργαστηρίου Ενάλιας Αρχαιολογίας

I

Η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1: Δύο πρότυπα γνώσεως: Η Ελληνορωμαϊκή Οικουμένη και η καρολίγγεια εκδοχή της Ευρώπης.

Ο όψιμος Μεσαίωνας: scola, scolastici, cognoscenti και dilettanti.

Από τον γοτθικό ρυθμό (12^{ος}-15^{ος} αι.) και την “Αναγέννηση” των Τεχνών (15^{ος}-16^{ος} αι.) στον ευρωπαϊκό Αγνωστικισμό.

2: Η μεσαιωνική γνωσιοθεωρία και η επώαση της συστηματικής αρχαιολογικής σκέψης: οι dilettanti (14^{ος}-16^{ος} αι.), το “στυλ” (barroco 16^{ος}-18^{ος} αι., rococo 18^{ος} αι.) και ο “πατέρας” της Αρχαιολογίας Joachim Winckelmann (1717-1768).

II

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

3: Διαφωτισμός: Το ανθρωπολογικό υπόβαθρο, η διατύπωση ερωτημάτων και η επεξεργασία της μεθόδου.

4: Η ανάρρηση σε επιστήμη: Προσδιορίζοντας την αρχαιολογική γνώση μέσα από την ευρωπαϊκή γνωσιοθεωρία (19^{ος} - 20^{ος} αι.).

Βίοι ασύμπτωτοι και παράλληλοι: Gordon Childe και Oswald Spengler.

III

ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΔΕΕΣ ΣΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ή

ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑ-ΑΛΗΘΕΙΑ

Νήματα της ευρωπαϊκής σκέψης και επιστημολογικές συνιστώσες της αρχαιολογίας ως ιστορικής επιστήμης σήμερα

5: Έννοιες, λέξεις, γνωστικά πρότυπα: Άσκηση Ορολογίας I.

6: Έννοιες, λέξεις, γνωστικά πρότυπα: Άσκηση Ορολογίας II.

Τρέχουσα Έρευνα

Μονογραφία (υπό δημοσίευση), Τόμος I

Θέμα: Η Αρχόμενη Οίκηση στον Ελλαδικό Χώρο: Αρχιτεκτονική μελέτη της οικιστικής δομής στην Αιγαιακή προϊστορία, 9000-2000 π.Χ. (τυπολογία, στρωματογραφία, χρονολόγηση, γεωγραφική κατανομή, οικιστική χωροθέτηση, οικιακή σκευή, γενικός χαρακτήρας και ειδικά χαρακτηριστικά, ιστορική σημασία).

Έρευνα Πεδίου

Επιστημονική Διεύθυνση Έργου

Η Αρχαιολογία των Ακτογραμμών - Η Παράκτια Ζώνη της Νήσου Κεφαλληνίας

Το έργο διεξάγεται αυτοτελώς στο πλαίσιο του Τμήματος σε συνεργασία με τα κάτωθι ερευνητικά ιδρύματα της χώρας.

Φάση 1: 2011-2015

«Αρχαιολογική και Διεπιστημονική Έρευνα Επιφανείας επί του αιγιαλού και των υποθαλασσίων παλαιοακτών της Νήσου Κεφαλληνίας κατά μήκος της παράκτιας περιοχής Συκιά-Σκάλα-Λουρδάτα».

Πενταετής (2011-2015) πρόγραμμα γεωαρχαιολογικής έρευνας ακτών και παλαιοακτών με σκοπό την εκπόνηση συστηματικής, εντατικής και εκτεταμένης μεθόδου τεκμηρίωσης της αλληλεπίδρασης μεταξύ φυσικού περιβάλλοντος και ιστορίας των πολιτισμών.

Συνεργαζόμενοι φορείς: Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»

Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.)

Το έργο υποστηρίζεται από:

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

The Institute for Field Research, USA, L.A.

Πρωτοβουλία για την Ανάπτυξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Δήμος Κεφαλληνίας - Κοινότης Πόρου

Εταιρεία Μελετών Προϊστορικής Αρχαιολογίας

Έργο ΝΑ Κεφαλληνίας - ΥΠΠΟ

2011-2015

Αναλυτική Έκθεση Προτεινόμενης Έρευνας Νήσου Κεφαλληνίας (αρχικό αίτημα, Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων ΑΠ 6571/26.11.2009)

2011 Ημερολόγιο Έργου 2011, σελ. 1-70

2012 Ημερολόγιο Έργου 2012, σελ. 1-82

2013 Ημερολόγιο Έργου 2013, σελ. 1-66

2014 Ημερολόγιο Έργου 2014, σελ. 1-69

2015 Ημερολόγιο Έργου 2015, σελ. 1-60

2011 Έκθεση Εργασιών 2011, σελ. 1-11 (Α.Π. 5631/24.11.2011)

2012 Έκθεση Εργασιών 2012, σελ. 1-10 (Α.Π. 6144/29.11.2012)

2013 Έκθεση Εργασιών 2013, σελ. 1-14 (Α.Π. 223300/120525/6575/21.11.2013)

2014 Έκθεση Εργασιών 2014, σελ. 1-11 (Α.Π. 7023/25.11.2014)

2015 Έκθεση Εργασιών 2015, σελ. 1-15 (Α.Π. 4189/15.6.2016)

Φάση 2: 2017-2021

“Διεπιστημονική έρευνα ακτών και παλαιοακτών της Νήσου Κεφαλληνίας επί της χέρσου και υποθαλασσίως στην παράκτια ζώνη Συκιά-Σκάλα-Λουρδάτα: Γεωαρχαιολογία και ανασκαφική τεκμηρίωση”

Συνέχιση του προγράμματος υπό μορφή νέου πενταετούς ερευνητικού έργου στη Νήσο Κεφαλληνία με σκοπό την συστηματική παλαιογεωγραφική, γεωαρχαιολογική και ανασκαφική τεκμηρίωση των αρχαιολογικών δεδομένων.

Συνεργαζόμενοι φορείς: Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος»

Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.)

2017-2021

Αναλυτική Έκθεση Προτεινόμενης Έρευνας Νήσου Κεφαλληνίας (αίτημα συνέχισης, Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων ΑΠ 8308/30.11.2016)

2017 Ημερολόγιο Έργου 2017, σελ. 1-49

Έκθεση Εργασιών 2017, σελ. 1-13.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΝΑΛΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Το Εργαστήριο Ενάλιας Αρχαιολογίας συμπεριλαμβάνεται στην Ιδρυτική Πράξη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, θεσπίζεται το 2007 και συνιστά το μόνο Εργαστήριο του είδους σε Πανεπιστημιακό Ίδρυμα της χώρας. Σήμερα αποσκοπεί στην διεξαγωγή βασικής έρευνας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, καθώς και στην εκπαίδευση των φοιτητών, πάνω στην ευρεία σχέση μεταξύ πολιτισμών και θάλασσας. Εμφατικά υποστηρίζει την διεπιστημονική τεκμηρίωση της παράκτιας ζώνης στην Ελλάδα και στην Μεσόγειο μέσω της συγκρότησης θεωρητικού και μεθοδολογικού πλαισίου συστηματικής προσέγγισης της παράκτιας μεθορίου. Διευθύνει την γεωαρχαιολογική έρευνα της παράκτιας ζώνης της Νήσου Κεφαλληνίας σε συνεργασία με τα καθ' ύλην αναγνωρισμένα επιστημονικά κέντρα Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «Δημόκριτος» και Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.). Το έργο συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των προσκεκλημένων φορέων-αποδεκτών της συναφούς δράσης του ερευνητικού Ευρωπαϊκού Προγράμματος FP 7 ITACA (Innovation Technologies and Applications for Coastal Archaeological Sites). Το πρόγραμμα της Νήσου Κεφαλληνίας συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των εγκεκριμένων ερευνητικών προγραμμάτων διεθνώς ως φορέας έρευνας και εκπαίδευσης φοιτητών και στην αγγλική γλώσσα αναγνωρισμένος από τα αντίστοιχα ιδρύματα της αλλοδαπής.

<http://www.ifrglobal.org.academics> (programs 2014-2015).

Το Εργαστήριο διαθέτει εξοπλισμό, όπως στολές και φιάλες κατάδυσης, αεροσυμπιεστές και συναφή τεχνικό εξοπλισμό.

Το Εργαστήριο ιδρύει

- ‡ Διδακτική Συλλογή: *Από τα πετρώματα στις εργαλειοτεχνίες.*
- ‡ Ερευνητική Συλλογή: *Παλαιοπεριβαλλοντικές ενδείξεις παλαιοακτών στο εσωτερικό της χέρσου.*
- ‡ Τμήμα Χαρτών: *Ναυτικοί χάρτες Ελλάδος και Μεσογείου*
- ‡ Ψηφιακή Βιβλιοθήκη.

ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΝΑΛΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ 2016-2017

1: Διδακτική Συλλογή

*Ναυς, Δρόμων, Πέρασμα
ωκυπόρων υγρά κέλευθα*

από την προϊστορία έως την παραδοσιακή ναυπηγική των πολιτισμών του Ελλαδικού χώρου

Πρόκειται για εργαστηριακό μάθημα υπό μορφή διμερούς επιτοίχιας σύνοψης 6 τμ. Παρουσιάζεται αφ' ενός η ναυτική τέχνη από τις απαρχές έως σήμερα κατά τους άξονες του χρόνου, του τύπου και του τρόπου σύμφωνα με τον οποίο τα πλωτά ταυτίζονται ή και απεικονίζονται, δηλαδή υπαισθέρχονται ποικιλοτρόπως στα δεδομένα της προϊστορίας και των ιστορικών χρόνων. Αφ' έτερου συνοψίζεται η εικονογραφία της θάλασσας τους αντίστοιχους χρονικούς ορίζοντες από τους οποίους διαθέτουμε στοιχεία, δηλαδή από την 4η χιλιετία π.Χ. κ.ε. με σκοπό την συγκριτική κατανόηση της μείζονος σχέσης μεταξύ πολιτισμών και θάλασσας διαχρονικά.

2: “Συμπλεύσεις” 4-6 Μαρτίου 2016, Συνεργασία μεταξύ φορέων

Το Εργαστήριο Ενάλιας Αρχαιολογίας διοργάνωσε τριήμερη επιστημονική εκδήλωση σε συνεργασία με το Εργαστήριο Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το Ινστιτούτο Εναλίων Αρχαιολογικών Ερευνών (Ι.ΕΝ.Α.Ε.) με τίτλο “Συμπλεύσεις: Η απαρχή μιας τριμερούς συνεργασίας” στις 4-6 Μαρτίου 2016 στο Αμφιθέατρο της Σχολής και στο Εργαστήριο Ενάλιας Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Καλαμάτα.

Η τριμερής συνεργασία αποσκοπεί στην από κοινού προώθηση της Ενάλιας Αρχαιολογίας στη χώρα, στην ενίσχυση της βασικής έρευνας σε πανεπιστημιακό πλαίσιο και στην διάχυση της νέας γνώσης στην εκπαιδευτική πράξη. Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκε τσημαντικό έργο των τριών φορέων στο αντικείμενο της Ενάλιας Αρχαιολογίας τα τελευταία έτη, καθώς και η τεσσαρακονταετής, πρωτοπόρος έρευνα του Ινστιτούτου μέσω φωτογραφικής-αναδρομικής έκθεσης του έργου και της προβολής ταινιών ανασκαφικής τεκμηρίωσης των ναυαγίων “Δοκού” και “Αιγιαλείας IV”.

Φοιτητές, ειδικοί επιστήμονες και το ευρύ κοινό είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τις συλλογές και τον εξοπλισμό του Εργαστηρίου. Οι “Συμπλεύσεις” δρομολογούν την συνέργεια των πλέον έμπειρων προσώπων και φορέων της χώρας με σκοπό την υποστήριξη ειδικών θεμάτων, όπως η υποβρύχια έρευνα πεδίου, υπογραμμίζοντας την σημασία της συσσωρευμένης γνώσης και εμπειρίας διαφορετικών προσώπων και φορέων προς τον σκοπό αυτό.

Προς τούτο, οι “Συμπλεύσεις” προγραμματίζουν την εγκαθίδρυση Σεμιναρίου Εξειδίκευσης στον τομέα της Υποβρύχιας Αρχαιολογίας με έμφαση στην

μεθοδολογία και τις τεχνικές της αρχαιολογικής κατάδυσης. Το Σεμινάριο θα προετοιμάζει τους συμμετέχοντες με ομιλίες, ειδικές παρουσιάσεις και ειδικές εκπαιδευτικές εκδρομές, ενώ θα διασφαλίζει συγχρόνως γνώσεις κατάδυσης και αρχαιολογικής τεκμηρίωσης σε διαβαθμισμένα επίπεδα δυσκολίας. Μετά την επιτυχή περαίωση της διαδικασίας, οι συμμετέχοντες θα έχουν την δυνατότητα συστηματικής επαφής με το αντικείμενο μέσω της συμμετοχής τους στις έρευνες του Ι.Ε.Ν.Α.Ε.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν πλήθος φοιτητών, το κοινό της πόλης, καθώς και εκπρόσωποι της θρησκευτικής ηγεσίας, των πολιτικών, αυτοδιοικητικών και στρατιωτικών αρχών, αλλά και της έντυπης, τηλεοπτικής και ηλεκτρονικής ενημέρωσης.

3: Άλλες δράσεις (προαιρετικής συμμετοχής)

Άσκηση εφαρμογής ΓΣΠ στην αρχαιολογία σε χερσαίο και ενάλιο περιβάλλον, έναρξη 14 Απριλίου 2016. Εισηγητής ο Γ. Μιχαηλίδης (MSc), Αγρονόμος, Τοπογράφος του ΑΠΘ.

4:

Διδακτική Συλλογή Από τα Πετρώματα στις Εργαλειοτεχνίες

Το πρόγραμμα «Από τα Πετρώματα στις Εργαλειοτεχνίες» του Εργαστηρίου Ενάλιας Αρχαιολογίας του τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών βασίζεται στην διδακτική συλλογή πετρωμάτων που διαθέτει. Η συλλογή συμπεριλαμβάνει προς το παρόν 40 περίπου δείγματα τα οποία προέρχονται κυρίως από την Νάξο και την Μήλο. Είδη πετρωμάτων προέρχονται και από άλλες περιοχές, όπως η ΒΔ Πελοπόννησος, ο Σαρωνικός Κόλπος και το Ιόνιο Πέλαγος.

Η διδακτική συλλογή “Από τα Πετρώματα στις Εργαλειοτεχνίες” αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με στοιχειώδεις γνώσεις ταύτισης και τεκμηρίωσης μίας βασικής αρχαιολογικής κατηγορίας, των λίθινων εργαλείων και τεχνημάτων, σε σχέση με την πρώτη ύλη κατασκευής τους. Ωθεί στην περαιτέρω διερεύνηση θεμάτων ιστορικού-αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, όπως οι κατά τόπους παραδόσεις τεχνικής και τεχνολογίας, η διακίνηση ειδών ή ιδεών και οι πολιτισμικές ανταλλαγές ή επαφές. Η επίγνωση της σημασίας των πετρωμάτων και των παράκτιων γαιών προέλευσης, εξόρυξης ή και διακίνησής αυτών συναρτάται με την ναυτική τέχνη και την ναυσιπλοΐα ανά τους αιώνες και υποστηρίζεται ως επί μέρους διδακτικό αντικείμενο των μαθημάτων της Ενάλιας Αρχαιολογίας I και II στο Πρόγραμμα Σπουδών της Αρχαιολογικής Κατεύθυνσης του Τμήματος.

Επικοινωνία:

Διεύθυνση: Εργαστήριο Ενάλιας Αρχαιολογίας, Παλαιό Στρατόπεδο-Ανατολικό Κέντρο, Καλαμάτα 24100.

e-mail: archaeomarlab@gmail.com

Διεύθυνση: Δρ Ευγενία Γιαννούλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
eyiannouli@gmail.com